

Štýrsko hostilo 29. sympozium
Ethnochoreologické studijní skupiny ICTM
9. června – 16. července 2016, Graz

Lucie Hayashi

Česká skupina na sympoziu. Zleva: Lucie Hayashi, Matěj Kratochvíl, Kateřina Černíčková, Daniela Stavělová

Za více než padesát let, která uplynula od zformování studijní skupiny tanečních teoretiků při ICTM (Mezinárodní radě pro tradiční hudbu),¹ jež se stala institucionálním rámcem pro taneční výzkum napříč zeměkoulí, svolali její představitelé sympozium letos již po dvacáté deváté.

¹ O jejím vzniku podrobněji Lucie Burešová v ŽH 4 (2013) – s. 117.

V posledních letech se jedná o bienále, ale vzhledem k neustále rostoucí členské základně i pestrosti témat a projektů, které zaštiťuje, se jednotlivé podskupiny schází mnohem častěji. Na sympoziu celé skupiny pak můžeme sledovat celosvětový vývoj tanečního výzkumu v jeho šíři a záběru i formování nových metodologií a principů.

V červnu 9.–16. července 2016 sympozium hostila Univerzita hudebních a múzických umění v rakouském Grazu. Konferenční středisko Retzhof Castle bylo za sedm dní svědkem více než 70 prezentací, pěti workshopů a tanečních večerů a bezpočtu diskusí v různých částech zámku i jeho přílehlé zahrady. Nabitý program byl tentokrát soustředěn do dvou témat: *Tanec a smysly* a *Tanec a taneční kultura v městském prostředí*.

Téma *Tanec a smysly* přineslo řadu zajímavých podnětů v oblasti pozice tanečního badatele a zkoumaného objektu a otevřelo nové možnosti pohledu na tanec. Zkoumaly se jednak jednotlivé perceptory a jejich funkce na vnímání tance z pohledu tanečníka, diváka i badatele (zajímavé poznatky ohledně používání pohledu v choreografii přinesl například Adrij Nahachewsky, haptickému vnímání se věnovala Irene Loutzaki, o sluchovém vjemu mluvily např. Catherine Foley, Rebeka Kunej či Selena Rakočevič)

Hromadné foto účastníků, Retzhof Castle

i jejich vzájemné prolínání (za všechny zmiňme například příspěvek o haptické vizualizaci v indickém tanci Ann R. David). Mnoho příspěvků bylo zaměřeno na partnerský tanec a smyslové vnímání nutné pro dokonalou souhru tanečníků (například Andrea Conger, Marie-Pierre Gibert), další zkoumaly funkci smyslového vnímání při předávání tanečních dovedností (Siri Mæland, Chi-Fang Chao) nebo hledaly šestý smysl tanečníků zastřešující jejich vnímání, propojující smysl pro prostor (Colin Quigley), rytmus (Helena Saarikoski) či vlastní vizualizaci (Rebeca Mateos-Morante) a auto-reflexi pohybu v performanci (Lucie Hayashi) vedoucí k dokonalému umění a katarzi. Jednotlivá témata se však překrývala a všichni přednášející v souznění skloňovali vjemy kinestetické, proxemické a somatické jako nejdůležitější senzory pro tanec. Lišily se jen použité výzkumné postupy pro dokázání pocíťovaného, způsob prezentace a verbalizace, které badatele navzájem inspirovaly

a obohacovaly. Vzájemné porozumění naladilo skupinu záhy do známé rodinné atmosféry.

Po krátké odbočce k pohybové analýze, ve které Norové z Univerzity v Trondheimu představili nový nástroj pro digitalizaci tanečního pohybu a jeho možné využití pro vzdělávací i výzkumné účely (Marit Stranden, Sjur Viken, Tone Erlie), se čtvrtý den sympozium přehouplo k tématu druhému: *Tanec v městském prostředí*. Samozřejmě se nabízely příkladové studie ohledně urbanizace konkrétních původně tradičních tanců (Linnea Helmersson, Adrienne L. Kaeppler, Maria I. Koutsouba) či rituálů (Urmimala Sarkar) nebo forem, které se staly součástí městské kultury po historicky komplikovaném prostupu sociální vertikálou, jako třeba minuet (Anna Nyander), salsa (Elina Djebbari) nebo mazurka či polka (Placida Staro). Některé studie se zabývaly také obecně potřebou venkovské komunitní kultury ve velkých městech (Mats

Nilsson, Tvrtko Zebec) a otázkou integrity v diasporách (Daniela Ivanova-Nyberg, Liz Mellish) či pocitu sounáležitosti s taneční kulturou jiného národa (Nik Green, Inoue Atsuki). Na fenoménu „tanečních poutí“ za zážitkem pravého argentinského tanga do Buenos Aires demonstrovala letošní organizátorka sympozia Kendra Stepputat sílu taneční komunity napříč zeměmi. Český panel představil pražskou rituální taneční zábavu v období masopustu (Kateřina Černíčková, Daniela Štavělová, Matěj Kratochvíl), norská sekce se pozastavila nad rozdílem v dětských tanečních hrách na venkově a ve městě napříč generacemi (Maj Vester Larsen, Egil Bakka). Nechyběla však ani témata nejaktuálnější: Jeremy Carter-Gordon nastínil problematiku digitalizace tance a sdílení fotografií a videí na sociálních médiích jako prostředek tvorby tanečních komunit a Natassa Chanta-Martin prezentovala taneční projekty během řecké uprchlické krize, zaměřené na mezikulturní

dialog. Zanechala tak ve vzduchu důležité vykřičníky i otazníky, které během horkých dní visely nad kuloáry a rekreačními místnostmi. Pestré spektrum badatelů z různého kulturního i etnického zázemí nemohlo ignorovat současnou politickou situaci, která se týkala celé Evropy. Je velmi pravděpodobné, že téma *Tanec a politika* příští sympozium nemine.

Setkání v Grazu opět po dvou letech připomnělo sílu a pospolitost různorodé komunity tanečních vědců, teoretiků, antropologů i etnochoreologů. Všichni se scházeli při diskusích, zúčastňovali večerních workshopů a při každé volné příležitosti předávali pohodu tancem. Celá „rodina“ také dojemným tanečním rituálem uctila památku jedné ze zakladatelek skupiny při ICTM, Ancy Giurchescu, donedávna ještě duše etnochoreologických symposií a inspirace mnohých z nás, a připomněla si odkaz, jež pro taneční výzkum v našich srdcích zanechala.